

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ - СОФИЯ

КАТЕДРА „СНЕЖНИ СПОРТОВЕ“

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема:

„СОЦИАЛНО-ПСИХОЛОГИЧНИ И ФИЗИОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ

ПРИ ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ

В КУРСОВЕТЕ ПО СНЕЖНИ СПОРТОВЕ

Изготвил: докторант Милена Николова Здравчева

Научен ръководител: доц. Кръстьо Згуровски, доктор

Рецензент: доц. Николай Панайотов, доктор

1. Основание за представяне на рецензията: участие в състава на Научно жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед ЗП 1610/29.10.2019 г. на Ректора на НСА „Васил Левски“.

Рецензията е изготвена в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение, със Стандарта за формата и съдържанието на рецензиите при провеждането на публична защита на дисертационни трудове и с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски“.

2. Кратки данни за докторанта

Милена Николова Здравчева е родена в гр. Бургас на 29.05.1990 г. Завършва средното си образование в родния си град. От 2009 до 2014 г. завършва последователно бакалавърска – Треньор по лека атлетика и спортен аниматор, и магистърска степен – Спортна анимация в НСА „В. Левски“.

Данни за докторантурата

Милена Николова Здравчева е докторант редовна форма на обучение към катедра „Снежни спортове“ за придобиване на образователната и научната степен „Доктор“ по професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“. Зачислена е съгласно заповед на Ректора на НСА ЗП – 2013 от 11.10.2016 г. на основание решение на Факултетния съвет на факултет ОЗЗГТ на НСА „Васил Левски“ от 29.09.2016 г., протокол № 81.

На заседание на катедра „Снежни спортове“ от 15. 10. 2019 г., разширеният научен колегиум взема решение докторантката Милена Николова Здравчева да бъде отчислена с право на защита, считано от 15. 10. 2019 г.

Съгласно цитираната заповед датата на публичната защита е на 07. 01. 2019 г. от 13:00 часа, зала А-3 на НСА „Васил Левски”.

Обобщаващо ще отбележа, че процедурата е в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски”.

3. Данни за дисертацията

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в обем от 120 страници и включва: увод, три глави, изводи и препоръки, цитирана литература (80 източника), приложения, научни и практико-приложни приноси. Текстовата част на ДТ се съпътства от 18 таблици и 46 фигури.

В структурно отношение съдържанието на дисертацията е традиционно. Първа глава е теоретичният базис, втора глава е методологичната компонента, а трета глава е аналитичната част на ДТ. Изводите и препоръките всъщност представляват четвърта глава.

Темата на дисертационния труд е **актуална** не само от гледна точка на настоящето, но и за бъдещето и има голяма практическа значимост, тъй като е свързана с важни фактори като здравословен начин на живот и общуване с природата. В съвременния глобален и комуникационен свят младите хора обръщат гръб на природата и изостават в колективното и групово общуване по между си.

Ето защо за мен е разбираем изборът на темата. *Това се подкрепя и от обобщението на автора, че фокусът на представената разработка е насочен върху курсовете по Снежни спортове – формат с традиции, с учебно-възпитателно въздействие, който има още по-голямо значение при формиране на съвременния педагог. Той е предпоставка за положителното развитие на студентите, тъй като се създава дружелюбна атмосфера, която ги подпомага в по-лесната адаптация към образователната система на НСА „В. Левски“.*

Изследването се концентрира изцяло върху студентите, участници в редовния курс по Снежни спортове, провеждащ се на ПУСБ „проф. Иван Стайков“.

Актуалността на изследването следва от:

- нарастване на значението на двигателната активност за здравето на човека;
- за първи път се провеждат конкретни изследвания и публикуване на данни за влиянието на ски курса върху студентите от НСА „В. Левски“;
- получените резултати от изследването имат непосредствена практико-приложна стойност за оптимизиране на учебно-възпитателния процес;
- от уникалните възможности за комплексно решаване на възпитателни, образователни и оздравителни задачи в учебните курсове по Снежни спортове;
- изследването се явява атестат за положителното въздействие на участието в учебния курс Снежни спортове;

- при това обучението по снежни спортове, включени в програмата на учебния курс, предоставя огромни възможности за постигане целите на физическото възпитание и усъвършенстване, а също и на екологичното възпитание.

Именно затова темата е актуална, особено днес, наред с формирането на здравословния начин на живот на младото поколение.

4. Относно концепцията на изследването:

Следва да отбележа, че докторантката Милена Николова Здравчева се е съобразила с основните бележки, които адресирах към нейната разработка в процедурата на вътрешното обсъждане на дисертационния труд на 15. 10.2019 г. Коригирана е целта на изследването: *Установяване на социално-психологични и физиологични фактори, оказващи ефективно влияние при обучението на студентите в курсовете по Снежни спортове*, като по този начин тя кореспондира с темата на разработката.

Задачите на изследването са сведени до пет. Преосмислени са и тяхното реално решаване логистично осигурява сбора на необходимите емпирични данни за аналитичната част на дисертационния труд. Формулирана е нова задача за *определяне на етапите на възпитателно въздействие в различните показатели на курса по снежни спортове.*

Предметът на изследването е съобразен с моята препоръка и вече е формулиран сполучливо, а именно: *Социално–психологични и физиологични фактори, които оказват влияние при обучението на студентите в курсовете по Снежни спортове.*

Представен е сполучливо **обектът** на изследването: *Това са ситуативната тревожност, стрес факторите и динамиката на морфо-функционалното развитие и състояние на студентите, участници в курса.*

С концептуално значение и за методологическата обоснованост е изясняването на постановката на проблема. В ДТ Здравчева постига това в параграф I.3. с. 58.

Относно хипотезата на изследването – правилно формулирана и логичен завършек на теоретичната част.

5. Съдържателен анализ и оценка на дисертационния труд

5.1. Увод – компресиран, разкрива актуалността на изследването и резюмира необходимостта от научни разработки, които ще послужат за потвърждаване или оптимизиране на учебната програма на курса.

5.2. Глава първа. Литературен обзор на проблема – основно преработена като съдържание – с обем 59 страници. Отпаднал е параграфът „Исторически аспекти на ски спорта“, който излишно натоварваше ДТ и нямаше пряка връзка с посочения проблем. С обема на тази глава е постигнат и добър

баланс между теоретичната, методологичната и аналитичната части на дисертацията.

5.3. Рецензентски анализ на втора глава – Цел, задачи, методика и организация на изследването.

По параграфите от II.1. до II.2. вече взех отношение. В параграф II.3. докторантката подробно и сполучливо представя използваната комплексна методика. От с. 61 до с. 67 са отразени подробно използваните тестове в изследването. В параграф II.4. е описана организацията на изследването.

В резюме, по отношение на втора глава на ДТ считам, че конструираната комплексна методика и предвидените диагностични процедури са достатъчно надеждни за контрола и оценката на социално–психологичните и физиологичните фактори, които оказват влияние при обучението на студентите в курсовете по Снежни спортове.

5.4. Рецензентски анализ на трета глава

В параграф III.1. са представени етапите, през които протича учебния курс. Сполучливо са определени три етапа – адаптивен, основен и заключителен и техните характеристики.

В параграф III.2. Милена Здравчева анализира социално-психологичното проучване за разкриване на мнението и отношението на студентите към курса по Снежни спортове. Параграфът завършва с правилно и логично изведени междинни изводи относно проведеното изследване.

III.3. Представена е и анализирана информацията от тестовете за нивото на тревожност. В два подпараграфа са разгледани съответно показателите за ситуативната тревожност и стрес, и факторите, влияещи върху процеса на обучение върху студентите. С помощта на вариационния анализ са изведени логични етапни изводи. Очертава се тенденция за понижаване на ситуативната тревожност по време на курса и адаптиране към стрес факторите. Като цяло курсът оказва положително въздействие и същевременно се възприема адекватно неговият обучителен характер.

III.4. В този параграф се проследява динамиката на морфо-функционалните показатели за състоянието и развитието на студентите – втора част от поставената цел. Параграфът е много добре онагледен с фигури и таблици, подробно анализирани. Разгледани са морфологичните и функционалните промени. Параграфът завършва с логични етапни изводи, подчинени на анализа.

Според мен в тази глава би могло да се направи факторен анализ, чрез който да се установи кои от изследваните показатели имат най-голяма тежест.

6. Изводите и препоръките в четвърта глава

Заключителната част на ДТ обхваща 9 основни извода и 3 препоръки. Изводите пряко кореспондират с анализа на резултатите и представляват техния

логичен завършек. Препоръките са ясно и точно формулирани и произтичат от ДТ.

Автореферат, научни приноси и публикационна активност на докторанта Милена Николова Здравчева.

В структурно и съдържателно отношение авторефератът отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото приложение. В достатъчна степен отразява структурата, съдържанието и резултатите, съдържащи се в темата на ДТ „Социално-психологични и физиологични фактори при обучението на студентите в курсовете по Снежни спортове“.

Отбелязаните в автореферата научни приноси са изведени с необходимата коректност. Може да се определи, че са реални и обогатяват теорията на спорта, а също така имат и непосредствена практико–приложна стойност за оптимизиране и надграждане на учебно-възпитателния процес със студентите от НСА в курсовете по Снежни спортове.

В автореферата е поместен списък с 3 публикации на докторанта за периода 2017 и 2019 г.: една самостоятелна и две в съавторство.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за рецензиране краен вариант на дисертационния труд, след вътрешното обсъждане, разкрива сериозните усилия на докторанта Милена Здравчева Николова за подобряване на неговото качество. При корекциите са взети под внимание почти всички мои основни бележки и препоръки..

Разбира се и в настоящата рецензия остават някои критични бележки и препоръки, но те в никакъв случай не омаловажават постигнатите крайни резултати.

Като се основавам на всички отбелязани в рецензията силни и слаби страни на разгледания научен труд на докторанта считам, че разработката е покрила необходимите наукометрични критерии. В тази връзка предлагам на уважаемото Научно жури да подкрепи моето предложение и на кандидата Милена Здравчева Николова , да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“.

25. 11. 2019 г.
София

Рецензент: